Constantin SIMION

ORTOGRAFIA ŞI ORTOEPIA UNOR CUVINTE STRĂINE

La sugestia mai multor cititori publicăm un scurt dicţionar de cuvinte străine, întîlnite frecvent în limbajul actual. Pentru a înlesni utilizarea lui, precizăm că barele oblice din paranteze indică silabaţia, iar vocala îngroşată şi subliniată indică accentul. La cuvintele monosilabice nu a mai fost marcat accentul. În cazul unor cuvinte cu ortografie deosebită s-au făcut şi precizări de natură morfologică (de exemplu, ***intermezzo****; pl.* ***intermezzi****), iar pentru unele cuvinte cu dublă ortoepie s-au dat ambele variante, precizîndu-se cărei limbi îi aparţin (de exemplu,* ***joule*** *– engl. giul / fr. jul).*

A

à contrecoeur [a-contrc**ö**r] – împotriva inimii sau propriei voinţe
adagietto [a/da/gi/**e**/to] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), mai puţin lent decât adagio
affetuoso [a/fe/tu/**o**/zo] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), cu sentiment, expresiv
alură G.D. art. **alurii**, pl. **aluri** [a/l**ü**/ră] – 1. înfăţişare, umblet, mers; 2. mod de deplasare a unui animal
allegretto [a/l**e**/gre/to] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), vioi, repejor, mai puţin grăbit decât alegro
allegro [al**e**gro] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), repede, vioi, vesel
amoroso [a/mo/r**o**/zo] – cu gingăşie, cu multă căldură
azerbaidjan, pl. **azerbaidjeni** [a/zer/bai/ge**a**n] – locuitor din Azerbaidjan

B

bacon [b**e**icăn] – costiţă de porc dezosată sărată şi afumată tăiată în felii subţiri
badminton [b**e**dminton] – joc sportiv asemănător tenisului
base-ball [b**e**iz-bol] – joc sportiv american
best-seller [b**e**st-s**e**lăr] – carte foarte bine vândută
bitter [b**i**tăr] – băutură amăruie
blazer [bl**e**izăr] – jachetă bărbătească din stofă sau catifea cu buzunare aplicate
bleu [blö] – albastru-deschis; azuriu
bleumarin [blömar**i**n] – albastru-închis
blues [bluz] – melodie lentă, dans lent al negrilor din America
bluf [blöf / blaf] – acţiune făcută în scop de inducere în eroare, lăudăroşenie
blue-jeans / blugi (pl. tantum) [bl**u**-gins] – pantaloni confecţionaţi dintr-un material rezistent
body guard [b**a**digard] – 1. gardă personală; 2. agent de pază
boom [bum] – 1. perioadă de avânt economic; 2. ridicare rapidă şi mare a valorilor pe piaţă
bos, pl. **boşi** [bos] – şef
bowling [b**a**uling] – joc de popice practicat pe o pistă modernă cu dispozitive automate de colectare şi de amplasare a popicelor
brainstorming [br**e**instorming] – asaltul creierului
brandy [br**e**ndi] – 1. coniac; 2. rachiu
bridge [br**i**gi] – numele unui joc de cărţi care se joacă de patru persoane cu 52 de cărţi
briefing [br**i**fing] – reunire a unui grup de lucru pentru a defini obiective, metode etc.
broker [br**o**ucăr] – agent de schimb
browning [br**a**uning] – revolver cu încărcător automat
bruxellez [brüsel**e**z] – locuitor din Bruxelles
building [b**i**lding] – clădire modernă de mari dimensiuni
business [b**i**znis] – afacere
businessman, pl. **businessmeni** [b**i**znisman] – om de afaceri
byronian [b**a**i/ro/ni/an] – referitor la opera scriitorului englez Byron

C

cabernet [caborn**e**] – soi de viţă-de-vie cultivat pentru producerea vinurilor roşii, de calitate superioară
café-frappé [caf**e**-frap**e**] – cafea rece cu îngheţată, frişcă şi alcool
cambodgian, pl. **cambodgieni** [cambogi**a**n] – locuitor al Cambodgiei
camping, pl. **campinguri** [ch**e**m-ping] – loc special amenajat cu căsuţe pentru turişti şi pentru instalarea corturilor
capriccioso [ca/pri/ci**o**/zo] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), cu schimbări neaşteptate de ritm, de nuanţe etc.
cash [cheş] – bani gheaţă, bani peşin
chardonnay [şardon**e**] – soi de viţă-de-vie care produce vinuri dulci
charleston [ce**a**rls-ton] – 1. oraş din S.U.A.; 2. dans american de salon cu mişcare rapidă

BDD-A20919 © 2003 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:28 UTC)

comme ci comme ça [comsicomsa] – aşa şi aşa
copyright [copirait] – drept legal, exclusiv de reproducere
contre-jour [contrjur] – efect optic datorat luminării unui obiect din partea opusă aceleia din care îl privim
cottage [cotigi] – căsuţă, vilă
cow-boy [cau-boi] – păzitor de vaci în America de Nord
cozeur, pl. **cozeuri** [cozör] – persoană care vorbeşte cu uşurinţă, ştiind să întreţină o conversaţie plăcută

D
dancing, pl. **dancinguri** [dansing] – local de petrecere unde se dansează
design [dizain] – disciplină care se referă la estetica obiectului de serie
designer [dizainer] – specialist care activează în domeniul design-ului
diesel [dizel] – motor cu ardere internă
display [displei] – 1. dispozitiv de vizualizare folosit ca periferic la calculatoare; 2. un fel de ecran de televizor

E
einstein [ainştain] – unitate de măsură pentru fluxul luminos

F
fairplay [ferplei] – joc corect, regulamentar, sportivitate
feedback [fidbec] – conexiune inversă, retrocontrol
flash [flaş / fleş] – în cinematografie, plan foarte scurt
flashback [fleşbec] – 1. în cinematografie, inserţie care înfăţişează o scurtă acţiune secundară plasată în trecut; 2. secvenţă retrospectivă intercalată într-o operă literară
freudism [froidism] – concepţia psihologică a lui Sigmund Freud şi a adepţilor săi / psihanaliza

G
gigoletă, pl. gigolete [jigoletă] – fată foarte tânără, fetiţă
gigolo [jigolo] – bărbat cu moravuri dubioase
goal-keeper [goulchipăr] – portar
grazioso [graţiozo] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), lejeră şi graţioasă
grimeur [grimör] – specialist care se ocupă cu grimarea actorilor, machior
grimeură [grimöră] – specialistă în grimarea actorilor

H
hamburger [hamburgăr] – chiftea plată care se serveşte friptă şi pusă într-o chiflă
happy-end [hepi-end] – epilog fericit al (acţiunii) unei opere dramatice, cinematografice
hidalgo [idalgo] – titlu purtat, în evul mediu, de unii nobili spanioli
high-life [hailaif] – înalta societate
hi-fi [haifi / hifi] – înaltă fidelitate
hobby [hobi] – ocupaţie favorită a cuiva în afara profesiunii
honoris causa [ho/nor/ris cau/sa] – (despre titlul ştiinţific de doctor) onorific

I
ignoratio elenchi [ignoraţio elenchi] – eroare logică constând în substituirea involuntară sau sofisticată a tezei de demonstrat printr-o altă teză
intermezzo, pl. **intermezzi** [intermeţo] – 1. (muz.) divertisment muzical; 2. episod orchestral; 3. mică piesă instrumentală

J
jab, pl. **jaburi** [geb] – lovitură repetată la box, plasată în regiunea nasului
javanez [iavanez] – locuitor al insulei Java
jeep, pl. **jeepuri** [gip] – tip de maşină mică, de campanie
jiu-jitsu [jiu-jiţu] – gen de lupte în stil liber de origine japoneză
joule [engl. giul / fr. jul] – unitate de măsură a energiei
judo [giudo] – sport originar din Japonia
judocan [giudocan] – sportiv care practică judo
juntă [huntă] – denumire dată în ţările iberice şi latino-americane unui grup de insurgenţi care cucereşte puterea în stat prin forţa armelor

K
karate [caratе] – metodă japoneză de luptă care foloseşte în atac sau apărare mişcări rapide şi violente, fără a apela la vreo armă
ketchup [checiăp] – sos picant preparat din suc de roşii, oţet şi mirodenii
killer [chilăr] – ucigaş
kitsch [chici] – 1. artă de prost gust, pseudoartă; 2. obiect decorativ de prost gust
know-how [nău-hau] – ansamblu al informaţiilor şi al experienţei privind un nou proces tehnologic

BDD-A20919 © 2003 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:28 UTC)

L

lacrima-Chirsti [l**a**crima-cr**i**sti] – vin muscat, alb şi foarte limpede, care provine din viile de la poalele Vezuviului
lady [l**e**di] – 1. titlu dat în Anglia soţiei unui lord sau a unui cavaler; 2. epitet dat unei femei distinse, manierate
leasing [l**i**zing] – sistem de finanţare a investiţiilor, constând din închirierea de materiale, maşini de la societăţi specializate
lied, pl. **lieduri** [lid] – compoziţie muzicală (vocală) cu caracter liric, făcută pe textul unei poezii scurte
lobby [l**o**bi] – (în sintagma „a face lobby") influenţare a parlamentarilor
lobbyism [lob**i**sm] – sistem de influenţare a funcţionarilor superiori de stat sau a parlamentarilor de către anumite grupuri de afaceri
lock-out [l**o**c-aut] – închiderea unei întreprinderi şi concedierea în masă a muncitorilor pe termen limitat pentru a-i forţa să accepte anumite condiţii
loggia [l**o**gia] – 1. galerie exterioară încorporată unei clădiri; 2. construcţie independentă servind şi ca tribună

M

maestoso [maest**o**zo] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), cu măreţie, solemn
management [m**e**/nigi/ment] – 1. activitatea şi arta de a conduce; 2. ansamblul activităţii de organizare; 3. ştiinţa şi tehnica organizării
manager [rom. manag**e**r, engl. m**e**niger] – 1. specialist în management; 2. persoană care însoţeşte un sportiv
marijuana [marihu**a**na] – stupefiant asemănător cu haşişul, extras din frunzele unei specii de cânepă exotică
masochism [mazoch**i**sm] – perversiune sexuală care constă în căutarea plăcerii sexuale în durere
maxwell (Mx) [m**a**csuel] – unitate de măsură a fluxului magnetic
mezza-voce [m**e**ţa-v**o**ce] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), cu intensitatea pe jumătate
mezzo-forte [m**e**ţo-f**o**rte] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), cu intensitate mijlocie, între piano şi forte
mezzo-piano [m**e**ţo-pi**a**no] – (muz.; ca indicaţie de execuţie), cu intensitate redusă, mai tare decât piano
mezzo-soprană [m**e**ţo-sopr**a**nă] – voce de femeie situată ca registru între soprană şi contraltă
mezzo-tinto [m**e**ţo-t**i**nto] – gen de gravură pe metal
mignon [m**i**nion] – micuţ, drăguţ, delicat
milady [mil**e**di] – titlu care se dă în Anglia femeilor nobile
miss [mis] – domnişoară, regină a frumuseţii
music-hall [mi**u**zic-hol] – spectacol alcătuit din numere variate pe fond muzical

N

newton [ni**u**ton] – unitate de măsură pentru forţă
newyorkez [niuiorch**e**z] – locuitor al oraşului New York
nietzschean [ni/ce/**a**n] – referitor la Nietzsche

O

ohm [om] – unitate de măsură a rezistenţei electrice
oiconimie [oic/o/ni/m**i**/e] – disciplină care se ocupă cu studiul numelor de aşezări omeneşti

P

pasteuriza [pastöriz**a**] – a conserva produse alimentare
pick-up [p**i**c-ap] – patefon electric, electrofon
pizzicato [piţic**a**to] – 1. (muz.; ca indicaţie de execuţie), mod de a cânta la un instrument cu coarde; 2. fragment, bucată muzicală executată în acest fel
play-back [pl**e**i-bec] – 1. redare, reproducere a unei înregistrări; 2. redare a vocii unui actor
play-boy [pl**e**i-boi] – (anglicism) persoană care duce o viaţă de distracţie în localuri de noapte, în societate
prespapier [prespapi**e**] – obiect greu care se aşază peste hârtii pentru a le împiedica să se împrăştie
pulover, pl. **pulovere** [pul**o**văr] – obiect de îmbrăcăminte
puzzle [pazl] – (anglicism) joc de reconstituire a unui întreg din fragmente decupate
puzzolană [puţol**a**nă] – 1. material de construcţie; 2. tuf format din sedimentarea cenuşii vulcanice

R

racket [r**a**chet] – stoarcere de bani prin intimidare şi violenţă
ranch [r**e**nci] – fermă
Reichstag [r**a**ihstag] – parlament al fostului imperiu german
rock [roc] – dans modern

BDD-A20919 © 2003 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:28 UTC)

rocker [r**o**căr] – admirator al muzicii rock
romancero [romans**e**ro] – culegere de poeme spaniole medievale
röntgen / **roentgen** [r**ö**nt/ghen] – unitate electrostatică de radiaţie cu care se produc raze X
röntgenterapie [r**ö**ntghenterapie] – radioterapie
rotary [r**o**tări] – sistem de foraj mecanic

S

sauvignon [so/vi/ni**o**n] – soi de viţă-de-vie originar din Franţa
scherzo [sch**e**rţo] – piesă muzicală scrisă într-un tempo însufleţit, vioi şi vesel
schopenhauerian [şo/pen/hau/e/ri/**a**n] – referitor la filozoful Schopenhauer
scotch [sc**o**ci] – 1. whisky scoţian; 2. bandă adezivă
señorita [s**e**niorita] – domnişoară
sequoia [secv**o**ia] – arbore conifer gigant din California
service [s**e**rvise] – staţie de reparare
sevillan [sevili**a**n] – locuitor al Sevillei
sex-appeal [sex ap**i**l] – atracţie, farmec deosebit pe care îl exercită o persoană asupra sexului opus
shakespeariza [şeicspiriz**a**] – a scrie în felul lui Shakespeare
shop [şop] – magazin cu plată în valută
show [şou] – gen de spectacol muzical distractiv
show-business [ş**o**u-b**i**znis] – afacere în lumea spectacolelor
siemens [z**i**măns] – unitate de măsură a conductanţei electrice
signora [sini**o**ra] – doamnă
signore [sign**o**re] – domn
signorina [senior**i**na] – domnişoară
sir [sör] – titlu dat nobililor din Anglia
snack-bar [sn**e**c-bar] – mic restaurant deschis permanent în hoteluri, în gări etc. unde se servesc aperitive, gustări etc.
soccer [s**o**căr] – termen american pentru fotbal
software [s**o**ftuer] – sistem de programe pentru computere; soft
speech [spi**i**ci] – discurs
spelling [sp**e**ling] – citire literă cu literă
spray [spr**e**i] – dispozitiv pentru pulverizare a unor substanţe, atomizor
staff [st**a**f] – 1. personal al unei instituţii; 2. stat major; 3. organ de conducere
statu-quo [st**a**tu-cvo] – stare care a existat mai înainte, care se menţine şi în momentul de faţă
stewardesă [stiu/ar/d**e**/să] – femeie care face parte din personalul de bord al unui avion având sarcina de a servi pasagerii
strip-tease [str**i**p-tiz] – dezbrăcare lentă şi sugestivă executată în public pe un fond muzical
sufleor [s**u**flör] – cel care suflă actorilor, în timpul unei reprezentaţii, replicile pe care urmează să le spună
summit [s**a**mit] – conferinţă, întâlnire sau reuniune la cel mai înalt nivel
surf [s**ă**rf] – sport nautic
surfing [s**ă**rfing] – sport constând în plutirea pe crestele valurilor cu ajutorul unor scânduri speciale (planşe) pe care se stă în picioare

T

tapeur [tap**ö**r] – persoană care cere mereu bani cu împrumut
traminer [tram**i**năr] – soi de viţă-de-vie din Germania
tsunami [t**u**nami] – (geol.) flux puternic şi brusc provocat de cutremur, care devastează coastele Oceanului Pacific
tul [tül] – ţesătură de mătase sau de bumbac foarte subţire şi uşoară
tutti-frutti (s.n. pl.) [t**u**ti-fr**u**ti] – mâncare din tot felul de fructe
tutu (s.n., art. **tutuul**) [tüt**ü**] – fustă din tul scurtă şi încreţită purtată de dansatoare şi balerine
twist [tuist] – dans modern cu mişcări de răsucire

W

waterpolo [u**o**ter-polo] – polo de apă
week-end [u**i**chend] – sfârşit de săptămână
wehrmacht [v**e**rmaht] – armata germană
western [u**e**stern] – gen de film de aventuri creat în America
whisky [u**i**schi] – băutură alcoolică preparată prin distilarea cerealelor

X

xeres [h**e**res] – vin de calitate superioară originar din Spania

BDD-A20919 © 2003 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:28 UTC)